

CSEHI-KENDERES ANDREA

Polgári Jogi Tanszék

Témavezető: dr. Vékás Lajos professor emeritus

A FOGYASZTÓKAT ÉRINTŐ ÚJ IRÁNYELVEK AZ EURÓPAI UNIÓBAN – Út az Egységes Digitális Piac megteremtéséhez

Bevezető

Az új Ptk. hatálybalépésével szigorodtak a fogyasztóvédelmi szabályok. A megváltozott szabályok elsősorban az Európai Unió fogyasztók jogairól szóló irányelvének való megfelelést szolgálják.¹ A fogyasztók védelmének célja – általánosan megfogalmazva – az, hogy a szerződéskötés során kialakult egyensúlyhiányos helyzetet kiegyenlítse, és a magánjogi viszonyokban megszokott mellérendeltséget érvényre juttassa. Az egyensúlyi eltolódás létrejöttének okai a fogyasztók informáltságának hiányában, a szerződést kötő másik fél gazdasági erejében, a magánjogi viszonyokkal ellentétes alá-fölérendelt viszonyban jelennek meg. A magyar jogban ez a szemlélet és szabályozás az Európai Unió jogalkotásának eredményeként került a hazai jogrendszerbe.

Az Európai Unió a magánjogi jogviszonyok tekintetében irányelvek formájában szabályozza a fogyasztói szerződéseket. Ezekben közös, hogy a szervezett utazási formákról szóló 90/314/EGK irányelv kivételével fogyasztónak csak olyan természetes személy minősül, aki – a leggyakoribb megfogalmazás szerint – szakmai, üzleti tevékenységén, vagy foglalkozásán kívül eső célból jár el. Az EU Bíróság következetes abban, hogy ezek az uniós irányelvek kizárólag a természetes személyeket kívánják védeni, amitől azonban a tagállamok a fogyasztók javára kedvező módon eltérhetnek, azaz a természetes személyeken kívül más személyekre is kiterjeszthetik az egyes irányelvekben megfogalmazott védelmi szabályokat.

Az európai polgárok akadályokba ütköznek, amikor online szolgáltatásokat és eszközöket vesznek igénybe. Az online piacok továbbra is nagymértékben belföldi piacok: a polgároknak alig 15%-a vásárol online másik uniós országból, a kis- és középvállalkozásoknak pedig mindössze 7%-a értékesít más tagállamban. A változatlanul meglévő szabályozási korlátok és a piac széttöredezettsége miatt a polgárok termékektől és szolgáltatásoktól esnek el, a vállalkozások növekedése pedig lassabb. A Bizottság számításai szerint a teljes mértékben működő digitális egységes piac évente akár 415 milliárd euróval növelhetné az EU gazdaságát. A lehetőségek kibontakoztatása érdekében az EU gyökeres reformokat tervez, amelyek felölelnék – többek között – a szerzői jogok új szabályozását, a csomagküldést és a távközlést is.

---

¹ <http://ado.hu/rovatok/cegvilag/uj-ptk-szigorubb-fogyasztovedelmi-szabalyok> (2016.06.20.)

Az Európai Bizottság bejelentette, hogy az Európai Unió piacának egységesítésre tesznek lépéseket, függetlenül attól, hogy közben az egységes európai digitális piac létrehozásán dolgoznak. Mindeközben az Ecommerce Europe, amely több, mint 25 000 európai céget képvisel, arra hívta fel a figyelmet, hogy a két törekvésen összehangoltan kellene dolgozni. A bejelentett tervek fényében az európai e-commerce szektor követeli, hogy a digitális és a tradicionális piacon történő lépések konzisztensek legyenek.²

Az egységes digitális piacról

Az egységes digitális piac létrehozásának célja, hogy az interneten kötött üzletek nemzeti szabályozásainak gátat vessenek. Az Európai Parlament definíciója szerint az új piac a szektorra jellemző szabályozási akadályokat bontaná le, annak érdekében, hogy gazdasági növekedést és szorosabb köteléket hozzanak létre az európai polgárok körében. Az egységes digitális piacnak az európai gazdaság megerősítésében lenne szerepe. Októberben a hagyományos piacot fejlesztő lépésekről tettek bejelentést. Az új stratégia Európa-szerte megkönnyítené a cégek működését is. A tervek szerint a piac szükségletei alapján új munkahelyeket teremtenének, mindamelllett a képzett szakemberek javához és szolgáltatásokhoz való hozzáférését is egyszerűbbé tennék. Az Európai Bizottság az innovatív és startup cégek finanszírozásával kapcsolatos új szabályok bevezetését is tervezi.

A stratégia a szabad és biztonságos digitális egységes piac megteremtésének terve. Az EU ezáltal olyan piacot kíván létrehozni, ahol az emberek online vásárolhatnak külföldről, a vállalkozások pedig elhelyezkedésüktől függetlenül az egész Unióban értékesíthetik termékeiket és szolgáltatásaikat. A stratégia célja az EU digitális gazdaságának kiterjesztése annak érdekében, hogy a fogyasztók kedvezőbb árakon jussanak jobb szolgáltatásokhoz, a vállalkozások pedig növekedhessenek.

A Bizottság által 2015. május 6-án közzétett stratégiának három célkitűzése van³:

1. megkönnyíti a fogyasztók és a vállalkozások számára, hogy Európa-szerte online hozzájussanak a termékekhez és szolgáltatásokhoz,
2. javítja a digitális hálózatok és szolgáltatások növekedési és terjeszkedési feltételeit,
3. elősegíti az európai digitális gazdaság növekedését.

Európai digitális egységes piaci stratégia célkitűzései

1. Könnyebb hozzájutás az online termékekhez és szolgáltatásokhoz – A határokon átnyúló online értékesítés új szabályai

A Bizottság ezzel kapcsolatban javaslatot fog benyújtani, amely harmonizálja a digitális

² <http://www.marketinginfo.hu/tanulmanyok/essay.php?id=3690> (2016.06.20.)

³ <http://www.consilium.europa.eu/hu/policies/digital-single-market-strategy/> (2016.06.20.)

tartalmak, például alkalmazások vagy elektronikus könyvek vásárlására vonatkozó uniós szabályokat, a fizikai termékek határokon átnyúló online értékesítésével kapcsolatos uniós jogokat és a megerősített fogyasztói jogokat.

A határokon átnyúló csomagküldés fejlesztése

Ehhez olyan intézkedésekre lesz szükség, amelyek fokozzák az árak átláthatóságát és a határokon átnyúló csomagküldés piacának szabályozási felügyeletét.

A területi alapú tartalomkorlátozás megszüntetése

A Bizottság jogszabálytervezetet fog javasolni az úgynevezett területi alapú tartalomkorlátozás (geoblokkolás) megszüntetésére. Ez a fajta korlátozás azt jelenti, hogy a fogyasztó nem tudja elérni a másik uniós tagállamban működtetett honlapot, illetve eltérő árat kell fizetnie érte.

Az európai szerzői jogi szabályozás reformja

A Bizottság olyan intézkedésekre fog javaslatot tenni, amelyek biztosítják a tartalomszolgáltatások, például videoszolgáltatások határokon átnyúló igénybevételét. Ez azt jelenti, hogy ha valaki otthon filmet vagy zenét vásárolt, akkor azt az utazásai során egész Európában nézheti, illetve hallgathatja. A Bizottság a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok megsértése elleni fellépést is fokozni fogja.

A bürokrácia csökkentése

E tekintetben olyan intézkedésekre lehet számítani, amelyek lehetővé teszik a fizikai termékek értékesítői számára az egységes elektronikus nyilvántartásba vételi és fizetési mechanizmus igénybevételét, valamint az online értékesítéssel foglalkozni kívánó induló vállalkozások támogatása érdekében közös hea-küszöbértéket vezetnének be.

2. A digitális hálózatok és szolgáltatások növekedési és terjeszkedési feltételeinek javítása

Az uniós távközlési szabályok reformja

Ezen a téren a Bizottság a következő intézkedéseket fogja javasolni:

1. a rádióspektrumok koordinációjának és irányításának megkönnyítése,
2. a nagy sebességű szélessávú infrastruktúrába való beruházások ösztönzése,
3. a szabályozási intézményi keret továbbfejlesztése.

Az audiovizuális média szabályozásának felülvizsgálata

Az e területen végzett felülvizsgálat ki fog terjedni az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelvre, az európai műveket támogató promóciós intézkedésekre, a kiskorúak védelmét szolgáló szabályokra, valamint a reklámra.

Az online platformok szerepének értékelése

A Bizottság értékelni fogja a keresési eredmények átláthatóságának hiányát, az online platformok által gyűjtött adatok felhasználását, a platformok és a szállítók közötti kapcsolatot, valamint a platformok közötti váltás korlátozását. A Bizottság emellett a jogellenes internetes tartalmak kezelésének módjait is elemezni fogja.

A személyes adatoknak a digitális szolgáltatások keretében végzett kezelése iránti bizalom fokozása

Ennek keretében sor kerülhet az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv felülvizsgálatára, amely jelenleg kizárólag a hagyományos távközlési vállalatokra vonatkozik, és hatálya nem terjed ki az egyéb digitális szolgáltatókra. A Bizottság ezt a felülvizsgálatot az új uniós adatvédelmi szabályozás hatálybalépését követően fogja elvégezni.

Adatvédelmi reform

Az elképzelések között szerepel még egy kiberbiztonsági köz-magán társulás létrehozása is, és a kiberbiztonság javítása az Európai Unióban.

3. Az európai digitális gazdaság növekedésének elősegítése

Az adatközpontú gazdaság kiépítése

A Bizottság az alábbiakat fogja előterjeszteni: szabad adatáramlási kezdeményezés, amelynek révén megszűnnének a nem a személyes adatok védelmével összefüggő korlátozások, amelyek az adatok szabad mozgásának útjában állnak az EU-ban, számítási felhőkkel kapcsolatos európai kezdeményezés, amely kiterjed a számításháló-szolgáltatások hitelesítésére is.

Prioritások a szabványosítás és az átjárhatóság terén

Ez a munka a digitális egységes piac szempontjából kulcsfontosságúnak ítélt területekre – e-egészségügy, utazástervezés, e-fuvarozás, az intelligens fogyasztásmérés – összpontosul.

A befogadó digitális egységes piac kiépítése

E téren az emberek digitális készségeit fejlesztő intézkedésekről van szó, amelyeket a Bizottság be fog építeni a készségekkel és képzésekkel kapcsolatos jövőbeli kezdeményezéseibe.

A Bizottság a 2016–2020-as időszakra szóló új e-kormányzási cselekvési tervet is elő fog terjeszteni, amelynek részeként: kísérleti projektet indít a „*csakis egyszer*” elv tesztelésére, amely biztosítja bizonyos adatoknak a közigazgatási szervek közötti megosztását, így azok megismételt adatgyűjtés nélkül újra felhasználhatók, törekszik a cégjegyzékek összekapcsolására az egész Unióban, egyetlen digitális átjáró egységet szándékozik létrehozni több különböző meglévő európai portál és szolgáltatás összevonásával.

Az Európai Tanácsban folytatott megbeszélések végkövetkeztetései

Az uniós vezetők a 2013. októberi ülésükön felszólítottak a fogyasztó- és vállalkozásbarát digitális egységes piac létrehozására. Kijelentették, hogy globalizált világunkban ez elengedhetetlen a növekedéshez és az európai versenyképességhez. Az Európai Tanács a 2014. júniusi ülésén ismételten az EU prioritásának nevezte a digitális egységes piac 2015-ös kiteljesítését. Az Európai Tanács a 2014. december 18-i ülésén felkérte a Bizottságot, hogy még az Európai Tanács 2015. júniusi ülése előtt nyújtson be egy ambiciózus közleményt a digitális egységes piacról. Az uniós vezetők a 2015. június 25–26-i ülésükön helyeselték a stratégiát, és úgy vélték, hogy valamennyi uniós régióra ki kellene azt terjeszteni az inkluzív növekedés előmozdítása érdekében. Intézkedéseket sürgettek a piac széttöredezetttségének megszüntetésére, a szükséges digitális infrastruktúra kiépítésére és az európai ipar digitalizálásának előmozdítására. Felszólítottak továbbá a távközléssel, a kiberbiztonsággal és az adatvédelemmel kapcsolatos új szabályok mielőbbi elfogadására.

A kulturális miniszterek 2015. május 18–19-én folytattak első alkalommal véleménycserét a stratégia audiovizuális vonatkozásairól. Egyetértettek a tartalmak tagállamok közötti hordozhatóságával, az illegális tartalmak elleni küzdelemmel és a szerzői jogokkal kapcsolatos helyes egyensúly megteremtésének igényével. Kijelentették, hogy a területiség elve fontos szempont a tartalmak létrehozásakor, ami azt jelenti, hogy a területi alapú tartalomkorlátozás – bár valóban vissza kellene szorítani – néha indokolt lehet. A miniszterek megállapodtak arról, hogy az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló hatályos irányelvet a technológiai változásokhoz kell igazítani. Az irányelv módosítása esetében garantálni kell a média szabadságát és elő kell mozdítani a kulturális sokszínűséget, meg kell őrizni a származási ország elvét (minden audiovizuális médiaszolgáltató kizárólag egy tagállam joghatósága alá tartozik), egységesíteni kell azt az eljárást, amelyet a tagállamok

olyankor követnek, ha másik tagállamból érkező elfogadhatatlan tartalom célpontjává válnak.

A versenyképességi miniszterek 2015. május 28–29-én folytattak első alkalommal véleménycserét a Tanács keretében a stratégiáról. Egyetértettek abban, hogy a stratégia kiterjed a digitális egységes piac létrehozásának legfontosabb kérdéseire. Hangsúlyozták, hogy a célnak megfelelő szerzői jogi szabályozást kell kidolgozni, aktualizálni kell az e-kereskedelemre vonatkozó szabályokat, erősíteni kell a fogyasztók bizalmát, tájékozottságát és védelmét, valamint intézkedéseket kell hozni a digitális készségek fokozására és az adatvédelmi szabályok szigorítására.

Prioritásként szereplő feladatok

Kedvező feltételek megteremtése a kis- és középvállalkozások, különösen az induló vállalkozások számára, az európai ipar digitalizálásának előmozdítása, az e-kormányzás alkalmazása és kiterjesztése a közigazgatásban, a digitális infrastruktúrába és hálózatokba irányuló beruházások növelése annak értékelése, hogy az adózási szabályok hogyan hatnak a digitális eszközökre, az „*alapértelmezetten digitális*” elv mérlegelése minden új uniós jogszabály tekintetében. A miniszterek támogatták az európai nyitott tudományos program létrehozását is, amely lehetővé tenné a közpénzekből finanszírozott kutatási kiadványokhoz és az ezekhez kapcsolódó adatokhoz való nyilvános hozzáférést. Kijelentették, hogy a kutatásnak nagyobb szerepet kell kapnia a digitális piaci stratégiában, és hozzá kell járulnia a digitális innovációhoz.

A TTE Tanács 2015. június 11–12-i ülésén a távközlési miniszterek is foglalkoztak a digitális egységes piaci stratégiával. Üdvözltek a stratégia céljait, és kijelentették, hogy a digitalizált gazdaság fontos szerepet tölt be a munkahelyteremtés és a növekedés elősegítésében, valamint az EU versenyképességének fokozásában. A miniszterek az alábbi témákat emelték ki: a digitalizálás szerepe a vállalkozói készség erősítésében és a kkv-k növekedésében; a kiberbiztonság megteremtése és az elektronikus szolgáltatásokba vetett bizalom erősítése; továbbfejlesztett és mindenki számára könnyebben hozzáférhető szélessávú infrastruktúra; a csomagküldés árképzésének átláthatóbbá tétele az egész EU-ban. A miniszterek hangsúlyozták továbbá, hogy a stratégia hatékony végrehajtása érdekében megfelelő nemzeti szintű koordinációra van szükség. Az igazságügyi miniszterek június 15-én általános megközelítést fogadtak el az adatvédelmi rendeletről. Így a Tanács és az Európai Parlament megkezdhetette a tárgyalásokat. A rendelet javítani fogja egyrészt a személyes adatok védelmét, másrészt pedig az üzleti lehetőségeket a digitális egységes piacon.

Jogalap

A szabályozás jogalapját az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 4. cikke (2) bekezdésének a) pontja, valamint 26., 27., 114. és 115. cikke teremti meg. A

digitális egységes piac lényege, hogy le kell bontani az interneten folytatott ügyletek előtt álló nemzeti akadályokat. A közös piac koncepciójára épít, melynek célja, hogy felszámolja a tagállamok közötti kereskedelmi akadályokat, ezzel növelve a gazdasági jólétet és hozzájárulva az „Európa népei közötti egyre szorosabb egységhez”, és amelyből kifejlődött a belső piac koncepciója, amely „egy olyan, belső határok nélküli térség, amelyben biztosított az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása”. A Lisszaboni Stratégia⁴ folyamánként az Európa 2020 stratégia a hét kiemelt kezdeményezés egyikeként bevezette az európai digitális menetrendet⁵, felismerve az információs és kommunikációs technológiák (ikt-k) alkalmazásának kulcsfontosságú szerepét abban, hogy az Unió sikeresen elérje a 2020-ra kitűzött céljait (5.10.3.). A Bizottság a digitális egységes piacra vonatkozó stratégiájában prioritásként határozta meg a digitális egységes piacot.⁶

A digitális belső piac lehetőséget nyújt az információkhoz való hozzáférés javítására, a tranzakciós költségek csökkenése, a fogyasztás dematerializálása és a környezeti lábnyom mérséklése folytán a hatékonyság növelésére, valamint a jobb üzleti és igazgatási modellek bevezetésére⁷. Az e-kereskedelem terjedése – a határokon átnyúló kereskedelem és a kínálat könnyebb összehasonlíthatósága révén – kézzelfogható előnyöket kínál a fogyasztók számára, így például gyorsan fejlődő új termékeket, alacsonyabb árakat, valamint az áruk és a szolgáltatások nagyobb választékát és minőségi javulását. Az e-kormányzás bővülése elősegíti az online megfelelést és a munka- és üzleti lehetőségekhez való hozzáférést mind a polgárok, mind pedig a vállalkozások számára.⁸

Az európai integráció hiányának költségeire vonatkozó felmérés azt mutatta, hogy a digitális egységes piac 415 milliárd euróval járulhatna hozzá a 28 tagú EU GDP-jéhez.⁹ Konkrét politikai területeken, pl. a felhőalapú számítástechnika bevezetésének eredményeként a szervezetek 80%-a költségeit 10-20%-kal csökkentheti. A további előnyök közé tartozik például a távoli munkavégzés elterjedése (46%), a fokozottabb termelékenység (41%), a szabványosítás előretörése (35%), valamint az új üzleti lehetőségek (33%) és új piacok (32%) megjelenése.¹⁰ A kiszolgáltatott (idős, korlátozott mozgásképességű, elszigetelt vidéken élő, szerény vásárlóerővel rendelkező) személyek számára különösen nagy előnyt jelenthet a digitális egységes piac, és azzal az Unió jobban meg tud felelni korunk demográfiai kihívásainak.¹¹

⁴ A Lisszaboni Stratégia azt a célt tűzte ki maga elé, hogy az Unió a világ legversenyképesebb és legdinamikusabb tudásalapú gazdaságává váljon, amely képes a fenntartható gazdasági fejlődésre, valamint több és jobb munkahellyel és nagyobb társadalmi kohézióval rendelkezik.

⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4919_hu.htm (2016.06.20.)

⁶ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/consultations> (2016.06.20.)

⁷ <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201209/20120914ATT51402/20120914ATT51402EN.pdf> (2016.06.20.)

⁸ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507453/IPOL-IMCO_ET\(2013\)507453_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507453/IPOL-IMCO_ET(2013)507453_EN.pdf) (2016.06.20.)

⁹ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/536364/EPRS_STU\(2015\)536364_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/536364/EPRS_STU(2015)536364_EN.pdf) (2016.06.20.)

¹⁰ *A számítási felhőben rejlő potenciál felszabadítása Európában* című bizottsági közlemény (COM(2012) 0529).

¹¹ Az „Egységes keret az elektronikus kereskedelem és az online szolgáltatások digitális egységes

Eredmények

Az európai gazdaság megújítása a digitális egységes piac segítségével: tekintettel arra, hogy a belső piacon rejlő potenciál továbbra sincs teljesen kiaknázva, a Parlament, a Tanács és a Bizottság új erőfeszítéseket tesz annak megújítására és arra, hogy a lakosságot, a fogyasztókat, valamint a kis- és középvállalkozásokat (a kkv-kat) helyezze az egységes piacra vonatkozó szakpolitika középpontjába.¹² A digitális egységes piac központi szerepet játszik ezekben az erőfeszítésekben.

Az „*Európa 2020 – Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája*” című közleményében (COM(2010) 2020) a Bizottság hét kiemelt kezdeményezést fogalmazott meg – köztük a digitális menetrendet –, melyek célja, hogy „*olyan intelligens, fenntartható és inkluzív gazdasággá tegyünk az EU-t, amelyben magas a foglalkoztatottság és a termelékenység, és erős a társadalmi kohézió*”.

Az Európa 2020 stratégián kívül a Bizottság 2010 májusában közzétette „*Az egységes piac új stratégiája – Európa gazdasága és társadalma szolgálatában*” című jelentést, amelynek célja olyan, az egységes piacra vonatkozó átfogó stratégia kidolgozása, amely valamennyi érintett szakpolitikára – köztük a digitális politikára is – kiterjed. A jelentés számos kezdeményezést irányzott elő, amelyek célja az egységes piac megszilárdítása az akadályok megszüntetése révén. E bizottsági közlemények, valamint a Parlament 2010. május 20-i, „*Az egységes piac megvalósítása a fogyasztók és a polgárok számára*” című állásfoglalása¹³ előkészítették a terepet „*Az egységes piaci intézkedéscsomag felé*” című bizottsági közlemény (COM(2010) 0608) számára, melyben a Bizottság számos, az Unió gazdaságának fellendítését és a munkahelyteremtést célzó intézkedést terjesztett elő. A 2012. január 11-én közzétett, „*Egységes keret az elektronikus kereskedelem és az online szolgáltatások digitális egységes piacába vetett bizalom megerősítésére*” című közleményéből (COM(2011) 0942) kiindulva a Bizottság 2012 júniusában közzétette „*Az egységes piac jobb irányítása*” című közleményét (COM(2012) 0259). Javasolta, hogy a hangsúlyt a legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező ágazatokra, így többek között a hálózatos iparágakra (például az energiaiparra és a távközlésre) helyezték.

2012 szeptemberében a Bizottság közzétette „*A számítási felhőben rejlő potenciál felszabadítása Európában*” című közleményét, amelyben a következő kulcsfontosságú intézkedéseket javasolta: 1) a szabványok útvesztőjének rendezése; 2) biztonságos és tisztességes szerződési feltételek garantálása, illetve 3) egy „*Európai Számításifelhő-partnerség*” létrehozása annak érdekében, hogy az innováció és a közzféra által generált növekedés motorja legyen. Ezzel olyan problémákat próbált kezelni, mint amilyen például a digitális egységes piac széttöredezettsége, a bonyolult szerződéses

---

piacába vetett bizalom megerősítésére” című bizottsági közlemény (COM(2011) 0942).

¹² 95/46/EK adatvédelmi irányelv (a Parlament jelenleg tárgyalja az általános adatvédelmi rendeletre irányuló 2012-es javaslatot); az elektronikus kereskedelemre vonatkozó 2000/31/EK irányelv; a távközlési csomag, beleértve a 2002/58/EK elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvet; a fizetési szolgáltatásokról szóló 2007/64/EK irányelv; a fogyasztók jogairól szóló 2011/83/EU irányelv, valamint a barangolásról szóló 531/2012/EU rendelet.

¹³ HL C 161. E, 2011.5.31., 84.

környezet és egyéb kérdések (COM(2012) 0529). 2012 októberében a Bizottság második javaslatcsomaggal is előállt – ez volt a második egységes piaci intézkedéscsomag (COM(2012) 0573) –, amely a növekedés, a foglalkoztatás és a bizalom motorjaként meghatározott alábbi négy fő területhez kapcsolható 12 kulcsintézkedésből áll: integrált hálózatok, a polgárok és a vállalkozások tagállamok közötti mobilitása, a digitális gazdaság, valamint a kohézió és a fogyasztói bizalom erősítésére irányuló fellépések. A Bizottság a három pilléren belül 16 fő intézkedést határozott meg, amelyeket 2016 végéig meg kell kezdeni.¹⁴

Az Európai Parlament szerepe

A Parlament vezető szerepet játszott a belső piac megújításában, és lelkesen támogatja a digitális egységes piacot, meghatározva annak ütemtervét is. A „*Versenyképes egységes digitális piac – az e-kormányzat mint élenjáró kezdeményezés*” című, 2012. április 20-i állásfoglalása¹⁵ rámutatott arra, hogy világos és koherens jogi keretre van szükség az elektronikus azonosítás, a hitelesítés és az aláírás kölcsönös elismerése tekintetében, ami fontos a határokon átnyúló adminisztratív szolgáltatások unióbeli működésének biztosításához. A Parlament 2012. december 11-én két nem jogalkotási állásfoglalást fogadott el a belső piaccal kapcsolatban, az egyiket a digitális egységes piac kiterjesztéséről¹⁶, a másikat pedig a digitális szabadság stratégiájáról az EU külpolitikájában.¹⁷ Az állásfoglalások célja az uniós egységes digitális belső piac megteremtését célzó szakpolitika és gyakorlat kialakítása volt, hogy a kulcsfontosságú területeken – például a hozzáadottérték-adó, a postai szolgáltatások és a szellemi tulajdon-jogok tekintetében – meg lehessen birkózni a 27 különböző szabályozásból adódó kihívással. A Parlament által a Bizottságnak és a Tanácsnak adott ajánlások közé tartozik az is, hogy a tagállamok közötti digitális akadályok felszámolása érdekében a kkv-kat is be kell vonni a digitális forradalomba, mégpedig a valódi, kellően kidolgozott páneurópai e-kereskedelem révén.

2013. július 4-én a Parlament további állásfoglalást fogadott el a digitális egységes piac kiterjesztéséről¹⁸, amely a digitális egységes piacon rejlő lehetőségek maradéktalan kiaknázására, a készséghiány kezelésére, a bizalom, a biztonság és a fogyasztói bizalom fokozására, a digitális tartalmak vonzó legális kínálatának megteremtésére, a mobilitási szolgáltatások kiépítésére és a nemzetközi dimenzióra helyezte a hangsúlyt, hozzájárulva ezáltal a 2015-re várt digitális egységes piaci intézkedéscsomaghoz. A Parlament által a digitális területen elért eredmények az egységes digitális piaccal és az e-kereskedelemmel foglalkozó, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein elnöklétével működő munkacsoport munkájára támaszkodnak.

---

¹⁴ Az „Európai digitális egységes piaci stratégia” című bizottsági közlemény (COM(2015) 0192).

¹⁵ P7_TA(2012)0140.

¹⁶ P7_TA(2012)0468.

¹⁷ P7_TA(2012)0470.

¹⁸ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0327.

A Parlament a digitális egységes piacra vonatkozó stratégiára válaszul 2016. január 19-én elfogadta „*A digitális egységes piaci intézkedéscsomag megvalósítása felé*” című állásfoglalását¹⁹, amelyben felhívja a Bizottságot, hogy vessen véget az indokolatlan területi alapú tartalomkorlátozás gyakorlatának, javítsa az uniós fogyasztók hozzáférését az árukhoz és szolgáltatásokhoz, biztosítson megegyező szintű és időtálló fogyasztóvédelmet függetlenül attól, hogy a digitális tartalmakat online vagy offline vásárolják meg, tárjon fel innovatív megoldásokat a határokon átnyúló csomagkézbesítés számára a szolgáltatások javítása és a költségek csökkentése érdekében, számolja fel a kkv-k, az induló és a fejlődésük kezdetén álló vállalkozások előtt álló akadályokat, és ragadja meg az új ikt-technológiákban, például a nagy adathalmazokban, a felhőalapú számítástechnikában, a „*tárgyak internetében*” és a háromdimenziós nyomtatásban rejlő lehetőségeket. A Parlament úgy érvelt, hogy az internetes platformok tekintetében olyan innovációbarát politikát kell fenntartani, amely elősegíti a piacra jutást és előmozdítja az innovációt, és felül kell vizsgálni az elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelvet annak érdekében, hogy rendelkezései összhangban álljanak az új uniós adatvédelmi szabályokkal.

A Parlament intenzív jogalkotási tevékenység révén építi a digitális egységes piacot. A legfrissebb jogszabályok az alábbiakra terjednek ki: hálózatsemlegességi garanciák bevezetése; a barangolási (roaming) díjak csökkentése, amely a barangolási díjak 2017. júniusi megszüntetéséhez vezet²⁰; és a nagy sebességű elektronikus hírközlő hálózatok kiépítési költségeinek csökkentésére irányuló intézkedésekről szóló irányelv²¹, valamint a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról szóló rendelet²² elfogadása. A Parlament a közelmúltban sikeresen lezárta a háromoldalú tárgyalásokat az európai kiberbiztonsági szabályokról²³ és az adatvédelmi csomagról²⁴, könnyebb hozzáférést biztosítva a polgárok számára saját adataikhoz és annak feldolgozási módjához, az adatok hordozhatóságához, pontosan meghatározva „*a személyes adatok tárolásának megszüntetéséhez való jogot*” és a személyes adatok feltörése tényének megismeréséhez való jogot²⁵. Mindamellett az Ecommerce Europe elővigyázatosságra int az új szabályok hatályba lépésekor, és csak a nem igazolható tevékenységek tiltását szorgalmazná. Szerintük vannak olyan objektív okok, amelyek az árkülönbözetet alátámasztják. Az új szabályoknak az eladó fél kötelezettségeire is ki kellene terjedniük az EU-ban – mivel az internetes cégek sok esetben nem vállalnak kötelezettségeket bizonyos okok miatt. Hasonló feltételeket kell szabni a hagyományos piacon is. Ennek tükrében az online és a hagyományos piac egységesítéséért folytatott lépéseket nem szabad szétválasztani.

¹⁹ P8_TA(2016)0009

²⁰ HL C 310., 2015.11.26., 1. o. HL C 261. E, 2013.9.10., 54. o.

²¹ HL C 155., 2014.5.23., 1. o.

²² HL C 257., 2014.8.28., 73. o.

²³ A hálózat- és információbiztonságnak az egész Unióban egységesen magas szintjére vonatkozó intézkedésekről szóló irányelv (2013/0027(COD)).

²⁴ [http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2012/0011\(COD\)&l=en](http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2012/0011(COD)&l=en) (2016.06.20.)

²⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6321_hu.pdf (2016.06.20.)

Zárszó

A digitális egységes piac az egyik legígéretesebb, de egyben a legnagyobb kihívást jelentő fejlődési terület, amelyben 415 milliárd eurónyi hatékonyságnövelési potenciál rejlik. Új lehetőségeket nyit meg a gazdaság fellendítésére az e-kereskedelem révén, továbbá megkönnyíti a vállalkozások számára a közigazgatási és pénzügyi előírásoknak való megfelelést, és az e-kormányzással erősíti a fogyasztók jogait. A digitális egységes piacon belül kidolgozott piaci és kormányzási szolgáltatások a fix platformokon és a mobil platformokon egyaránt fejlődnek, és egyre inkább jelen vannak mindenütt, bármikor, bárhol és bármely készüléken hozzáférést biztosítva az információkhoz és a tartalmakhoz (mindenütt jelen lévő kereskedelem és mindenütt jelen lévő kormányzás). E fejlemények olyan szabályozási keretet kívánnak meg, amely elősegíti a felhőalapú számítástechnika, a határok nélküli mobil adatkapcsolat, valamint az információkhoz és a tartalmakhoz való egyszerűsített hozzáférés fejlődését, s mindeközben garantálja a magánélet és a személyes adatok védelmét, a kiberbiztonságot és a hálózatsemlegességet.²⁶ Az Ecommerce Europe elismerte, hogy az új stratégiában rengeteg potenciál van, hogy igazi, egységes európai piac jöjjön létre a fogyasztók és a kereskedők javára. A szakértők ellenzik az egyazon termék online és offline értékesítésére vonatkozó eltérő jogi szabályozást. A változtatásoknak konzisztenseknek kell lenni. Olyan korban élünk, amikor a különböző eladási csatornák mellett itt van a minden eddiginél jövedelmezőbb online felület, ily módon a szétválasztott törvényhozás negatívan befolyásolná az egész piac fejlődését.

Az online piac hazánkban is érzékelhetően nő. A Gemius Hungary 2015-ös eCommerce kutatása szerint a 15 éven felüli magyar internetező lakosság 40%-a, mintegy 2 800 000 fő vásárol online hazai, 16%-a, kb. 830 000 fő vásárol online külföldi oldalról. Ez az arány 2014-ben még csak 32%, illetve 12% volt.²⁷

Felhasznált irodalom

Dorota LECZYKIEWICZ, Stephen WEATHERILL: *The images of the Consumer in EU Law*, Bloomsbury, Oxford, 2016.

DR. VÉKÁS Lajos, DR. GÁRDOS Péter: *Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz*, Wolters Kluwer, Budapest, 2014.

VÉKÁS Lajos (szerk.): *A polgári törvénykönyv magyarázatokkal*, Complex, Budapest, 2013.

VÉKÁS Lajos: *Az új Polgári Törvénykönyvről*, *Jogtudományi Közlöny*, 2013. 5. sz.

²⁶ http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/hu/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.9.4.html (2016.06.20.)

²⁷ <http://www.marketinginfo.hu/tanulmanyok/essay.php?id=3690> (2016.06.15.)

VÉKÁS Lajos (szerk.): Szakértői javaslat az új Polgári Törvénykönyv tervezetéhez, Complex, Budapest, 2008.

A hálózat- és információbiztonságnak az egész Unióban egységesen magas szintjére vonatkozó intézkedésekről szóló irányelv (2013/0027(COD))

A számítási felhőben rejlő potenciál felszabadítása Európában” című bizottsági közlemény (COM(2012) 0529)

Az „*Európai digitális egységes piaci stratégia*” című bizottsági közlemény (COM(2015) 0192).

95/46/EK adatvédelmi irányelv

<http://ado.hu/rovatok/cegvilag/uj-ptk-szigorubb-fogyasztovedelmi-szabalyok> (2016.06.20.)

<http://www.consilium.europa.eu/hu/policies/digital-single-market-strategy/> (2016.06.20.)

<https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/consultations> (2016.06.20.)

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6321_hu.pdf (2016. 06. 20.)

[http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2012/0011\(COD\)&l=en](http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2012/0011(COD)&l=en) (2016.06.20.)

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/JOIN/2013/507453/IPOL-IMCO_ET\(2013\)507453_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/JOIN/2013/507453/IPOL-IMCO_ET(2013)507453_EN.pdf) (2016.06.23.)

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/536364/EPRS_STU\(2015\)536364_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/536364/EPRS_STU(2015)536364_EN.pdf) (2016.06.20.)

http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/hu/displayFtu.html?ftuId=FTU_5.9.4.html (2016.06.20.)

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4919_hu.htm (2016.06.20.)

<http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201209/20120914ATT51402/20120914ATT51402EN.pdf> (2016.06.20.)

<http://www.marketinginfo.hu/tanulmanyok/essay.php?id=3690> (2016.06. 15.)

<http://ptk2013.hu/szakcikkek/osztovits-andras-a-fogyaszto-fogalma-az-uj-ptk-ban/2267> (2016.06.20.)

***

THE NEW REGULATIONS CONCERNING THE CONSUMERS IN EUROPEAN UNION - THE CREATION OF THE SINGLE MARKET STRATEGY

Consumers are a central component of the European integration project. EU consumers are those who buy goods and services domestically and from other Member States. It is for their financial resources that companies on the EU market are competing and it is their choices which trigger many other transactions. European citizens face barriers when they use online services and tools. Online markets remain largely domestic: only 15% of citizens shop online from another EU country and as few as 7% of small and medium-sized businesses sell in another EU country. Persisting regulatory barriers and market fragmentation lead to citizens missing out on goods and services and slow down the growth of businesses. According to the Commission, a fully functional digital single market could add as much as €415 billion to the EU economy a year. To unlock this potential, the EU plans sweeping reforms, ranging from a new copyright framework to parcel delivery and telecoms. The strategy is the EU's plan to create a free and secure digital single market in which people can shop online across borders and businesses can sell across the EU wherever they are in the EU. It seeks to expand the EU's digital economy to offer consumers better services at better prices and to help businesses grow. The strategy, which was published by the Commission on 6 May 2015, has three objectives: making it easier for consumers and businesses to access online products and services across Europe, improving conditions for digital networks and services to grow and thrive boosting the growth of the European digital economy.